

УНИВЕРЗИТЕТ ПРИВРЕДНА АКАДЕМИЈА У НОВОМ САДУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ ЗА ПРИВРЕДУ И ПРАВОСУЂЕ У НОВОМ САДУ

ОБРАЗАЦ ЗА ПИСАЊЕ ИЗВЕШТАЈА О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ
-обавезна садржина-

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију Одлуком Наставно–научног већа Правног факултета за привреду и правосуђе број 3/1 од 12.12.2016. године, одређена је Комисија за оцену докторске дисертације за јавну одбрану Гвоздена Гргура под називом „Ефективност кратких казни затвора“. Докторска дисертације је пријављена.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>1. Проф. др Александар Бошковић, ванредни професор, Кривичноправна ужа научна област, изабран у звање 2015. године, Криминалистичко-полициска академија, Универзитет у Београду, председник Комисије.</p> <p>2. Проф. др Зоран Павловић, ванредни професор, кривичноправна и међународноправна ужа научна област, изабран у звање 26.11.2013. године на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, ментор и члан Комисије.</p> <p>3. Проф. др Милош Марковић, ванредни професор, Кривичноправна и међународноправна ужа научна област, изабран у звање 30.09.2013. године, запослен на Правном факултету за привреду и правосуђе Универзитета Привредна академија у Новом Саду, члан Комисије,</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: ГВОЗДЕН (МИЛОВАН) ГРГУР</p> <p>2. Датум рођења, општина, Република: 14.03.1985. Зрењанин, Република Србија</p> <p>3. Датум одбране, место и назив магистарске тезе: 12.07.2012. године, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, „Кривична дела против службене дужности“.</p> <p>4. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Кривичноправна</p> <p>5. Радно искуство: Власник и директор предузећа Гм секјурити доо од 2008-2012, Приправнички у Вишем суду у Новом Саду од 2010. до 2012. 2012-2013. стручни сарадник у Вишем и Основном суду Од 2013. адвокат</p> <p>6. Публиковани радови по категоријама: Grgur, G., (2016). Economic Saving Tendencies and Criminal Politics in the Republics of Serbia, International conference of PhD students in Law, European legal studies and research, Timisoara, pp. 367-375. M14 Гргур, Г., (2016). Перцепција проблема безбедности осуђених лица на издржавању казне затвора, Култура полиса, вол. 13, бр. 29, Култура –Полис и Институт за европске студије, Нови Сад, стр. 251-267 M51</p>

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:	
Ефективност кратких казни затвора	
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:	
Докторска дисертација садржи 333 странице. Сама структура рада подељена је у два дела, односно теоријски и емпиријски. Са циљем научне потпуности и прегледности добијених емпиријских резултата рад садржи 97 табеларних и 12 графичких приказа. Такође, како се ради о мултидисциплинарном приступу при изради дисертације коришћено је око три стотине референтних извора уз коришћење литературе објављене у последњих пет година. С овзиром да је у за потребе истраживања дизајниран нови Упитник, исти је представљен у одговарајућем прилогу	
САДРЖАЈ	
ТЕОРИЈСКИ ДЕО.....	Error! Bookmark not defined.
Увод.....	Error! Bookmark not defined.
1. Друштвено-историјске перспективе реаговања на криминалитет.....	Error! Bookmark not defined.
2. Развој казненоизвршних система у свету кроз историју.....	Error! Bookmark not defined.
3. Развој извршења казне лишења слободе у Србији.....	Error! Bookmark not defined.
3.1 Казненоизвршни систем у периоду након Другог светског рата.....	Error! Bookmark not defined.
4. Материјалоправни оквир кривичних санкција у позитивном законодавству Републике Србије	Error! Bookmark not defined.
4.1 Казне предвиђене позитивним кривичним законодавством Републике Србије	Error! Bookmark not defined.
5. Међународноправна документа од значаја за извршење казне затвора...	Error! Bookmark not defined.
5.1 Међународноправна документа општег карактера.....	Error! Bookmark not defined.
5.2 Међународноправна документа која се уже тичу извршења казне затвора	Error! Bookmark not defined.
6. Позитивноправна решења националног казненоизвршног законодавства	Error! Bookmark not defined.
6.1 Општенормативни део Закона о извршењу кривичних санкција.....	Error! Bookmark not defined.
6.2 Судија за извршење и заштита права осуђених.....	Error! Bookmark not defined.
6.3 Упућивање и разврставање осуђених лица на издржавање казне затвора	Error! Bookmark not defined.
6.4 Пријем и разврставање осуђених унутар пеналних завода.....	Error! Bookmark not defined.
6.5 Положај и права осуђених током издржавања казне затвора.....	Error! Bookmark not defined.
6.6 Дисциплински пресупи и поступак и материјална одговорност осуђеног	Error! Bookmark not defined.
6.7 Отпуштање осуђеног са извршења казне затвора.....	Error! Bookmark not defined.
7. Неке карактеристике затворске популације и казнено извршних система у свету	Error! Bookmark not defined.
7.1 Неке карактеристике казнено извршног система у Републици Србији....	Error! Bookmark not defined.
8. Карактеристике политике изрицања казне затвора у Републици Србији	Error! Bookmark not defined.
9. Појмовно одређење кратких казни затвора.....	Error! Bookmark not defined.
10. Негативне последице извршења кратких затворских казни.....	Error! Bookmark not defined.
11. Трошкови извршења казне затвора.....	Error! Bookmark not defined.
12. Алтернативне кривичне санкције.....	Error! Bookmark not defined.
13.Класични супститути казни затвора.....	149
13.1 Новчана казна.....	Error! Bookmark not defined.
13.2 Адмонитивне кривичне санкције.....	Error! Bookmark not defined.
14. Праве алтернативне санкције.....	Error! Bookmark not defined.
14.1 Рад у јавном интересу.....	Error! Bookmark not defined.
14.2 Казна кућног затвора.....	Error! Bookmark not defined.
15. Приватни затвори.....	Error! Bookmark not defined.
16. Криминолошки и пенилошки рецидивизам –појам и методолошки проблеми	Error! Bookmark not defined.
16.1 Преглед студија које се тичу учесталости рецидивизма.....	Error! Bookmark not defined.
16.2 Фактори ризика криминолошког рецидивизма.....	Error! Bookmark not defined.
17.Условни отпуст лица осуђених на кратке казне затвора.....	Error! Bookmark not defined.
18. Третман лица осуђених на кратке казне затвора.....	Error! Bookmark not defined.
ИСТРАЖИВАЧКИ ДЕО.....	Error! Bookmark not defined.
1. Предмет, циљ и задаци истраживања.....	Error! Bookmark not defined.
2. Хипотезе истраживања.....	Error! Bookmark not defined.
3. Методологија истраживања.....	Error! Bookmark not defined.
4. Резултати истраживања.....	Error! Bookmark not defined.
5. Ставови професионалаца и осуђених лица.....	Error! Bookmark not defined.
6. Провера хипотеза.....	Error! Bookmark not defined.
7. Тумачење резултата.....	Error! Bookmark not defined.
Закључак.....	Error! Bookmark not defined.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Представљајући сложеност изазова у сузбијању и спречавању криминалитета аутор у уводном поглављу отвара питање домета различитих облика друштвеног реаговања. Казна затвора у том смислу препознаје се практично као универзални стандард пенолошких поступања, а који је и поред бројних критика опстао практично у свим друштвима данашњице. Ипак, аутор добро препознаје да су актуелни резултати у борби против криминалитета у најмању руку упитни, те да се нарочита пажња мора посветити односу финансијских улагања и ефективности казних мера. У том смислу, кратке казне затвора, као посебна пенолошка категорија постављају се као врло важан истраживања.

Први део докторске дисертације обухватио је теоријску елаборацију различитих доприноса у пенолошком контексту. Тако се у првом поглављу представљају друштвено историјске перспективе реаговања на криминалитет. Наиме, коришћењем историјског и социолошког метода, аутор пружа прилично детаљну хронологију еволуције кажњавања. Упућујући на помак од приватне ка државној реакцији, у првом поглављу се инсистира на хуманизацији односа према починицима кривичних дела. Наиме, почевши од концепције у којој су доминирале телесне казне, прогонство или лишење живота, указује се на развој савременог модела казненоизвршног права у коме се сврха кривичних санкција, па и сврха извршења казне затвора дефинише у смеру ресоцијализације, третмана, односно васпитно-понашајне корекције. Систематизујући практичне и теоријске помаке у области кажњавања, аутор вешто представља историјске изворе који се тичу првобитних заједница, као и раних друштава у којима је освета виђена као основ реакције. Ипак, елаборирајући и различите социолошке поставке, односно доприносе пенолошких теоретичара, аутор формулише прилично јасну перспективу промене односа према криминално инклираним лицима.

Други део теоријског сегмента посвећује пажњу развоју конкретних казнено извршних система у свету. Наиме, водећи се претходним напоменама о еволуцији пенолошке мисли, аутор упућује да је казна затвора испрва била само средство обезбеђења присуства, док је постепено, временом попримала данашњи облик. У том контексту аутор детаљно упућује на развој пионирских установа у Европи, односно Енглеској и Немачкој, а које представљају историјска упоришта данашње пенологије. Са циљем потпнијег сагледавања еволуције казних система, аутор у овом поглављу детаљније пажњу посвећује систему: заједничког затвора, хелијском систему, пенсилванијском хелијском систему, обернском систему, прогресивном систему затвора, енглеском прогресивном систему, ирском прогресивном систему, бодовном систему Макокија, женевском или класификационом систему, као и утицајима поменутих система на националну пенолошку праксу. Поред представљања конкретних установа које су израз наведених системских концепција, аутор у овом поглављу упућује и на теоријске основе из којих су дати оквири потекли. Отуда пружа прилично широко поље импликација, а које се могу користити у евалуацији актуелних казнено извршних решења.

Трећи део рада обухвата развој казнено извршног система у Републици Србији. Поред прегледа казних решења која су била на снази кроз историју, аутор систематично презентује различите моделе извршења казне затвора, са објашењем услова живота и безбедносних мера које су се примењивале у српским затворима. Поред упућивања на моделе који су налазили примену на почецима српске државе, аутор посебну пажњу посвећује еволуцији ка модерном пенолошком систему, а након Другог светског рата. Побољшање услова смештаја, унапређење третманских опција, као и упошљавање осуђених лица, а у оквиру напора ресоцијализације формулисало је коначано, данашњи облик праксе кажњавања у Србији.

Четврто поглавље у оквиру теоријске елаборације обухвата анализу материјалноправног оквира кривичних санкција у позитивном законодавству у Републици Србији. Наиме, чињеницом да казна затвора представља само један од облика кривичних санкција, аутор пружа обухватни преглед научних доприноса у анализи правних оквира предвиђених Кривичних закоником. У том смислу посебна пажња посвећује се новчаној казни и алтернативним кривичним санкцијама, а као моделима који се могу појавити као супститути кратким казнама затвора.

Имајући у виду чињеницу да извршење казне затвора представља облик друштвеног реаговања који претпоставља суспензију одређених права и слобода, аутор у петом поглављу пажњу посвећује међународноправним документима која су од значаја за извршење казне затвора. Правећи дистинкцију на документа општег карактера и аката који се уже тичу извршења казне затвора, у овом поглављу се нарочито истиче потреба обезбеђивања хуманог положаја осуђених лица. У том смислу се истиче потреба превенције тортуре, те осигуравање контекста у коме се затвор поставља као место васпитне корекције, а не ретрибуције.

Шести део теоријске елаборације пажњу посвећује Закону о извршењу кривичних санкција као основном правном акту којим се регулише извршење казне затвора. Поред анализе општеноормативно дела, аутор се бави улогом и могућностима Судије за извршење, а у контексту заштите права осуђених. Осврнувши се на законску и подзаконску регулативу проблематике упућивања и распоређивања осуђених лица аутор не само да даје осврт на постојећа решења, већ критички упућује на безбедносне импликације и мањкавости актуелне легислативе. Слично се односи и на проблематику пријема и разврставања осуђених лица унутар пеналних завода, сложености њихове процене, те ограничења и могућих путева унапређења у датом контексту. Поред анализе положаја и права осуђених током издржавања казне затвора, аутор посвећује пажњу и проблематици дисциплинских преступа, те поступка и

материјалне одговорности осуђених. Нарочит допринос у овом смислу односи се на елаборацију пробелма неефикасности постојећих дисциплинских мера, те ограничених васпитно корективних алата. Напоследку, аутор посвећује пажњу проблему отпуста осуђених лица са издржавања казне, те свој сложености захтева постпеналног прихвата.

Седмо поглавље посвећено је карактеристикама затворске популације у свету и унутар казненоизвршног система у Републици Србији. Нарочита важност овог поглавља односи се на упућивање на проблем предоминантности изрицања кратких казни затвора, те оптерећења прекобројности казненних установа. У том смислу постављају се импликације о потребама и могућностима растерећења овог система, те редукције трошкова, уз одрживост захтева специјалне превенције.

Наредно поглавље представља допуну претходних напомена, уз приказ актуелне статистике казнене политике, односно политике изрицања казни затвора у Републици Србији. Наиме, упућујући да највећу порцију лица на издржавању казне затвора у Србији представљају лица осуђена на казну у трајању до годину, аутор наглашава несклад између теоријских поставки и тенденција савремене пенологије, те актуелне судске праксе.

Осмо поглавље бави се детаљније појмовним одређењем кратких казни затвора. Тако, представљајући доприносе различитих аутора, наглашава се на различита временска одређења датог појма. У том смислу упућује се и на ограничења, али и потенцијал казни изречених у трајању до годину дана. Поред наведено, аутор вешто критички анализира и актуелну ситуацију у домаћим затворима, упућујући да кратке казне затвора представљају заправо делимичан мит. Ово се истиче с обзиром на чињеницу да је велики удео осуђених у категорији повратника, те да сумарно издржавају више sukcesивних казни.

Наредно поглавље бави се негативним последицама извршења кратких затворских казни. Тако се, прегледом литературе, упућује да кратке казне немају нарочите специфичности у односу на казне дужег трајања. Заправо, аутор указује и на извесне предности, а које су управо одређене краћим трајањем различитих облика депривације. Значајан допринос у наведеном сегменту представља и осветљавање специфичних друштвених промена. Ово се нарочито односи на идеју где су казне затвора стигматизује по свом дејству. Ипак, аутор упућују да је промена друштвене климе и вредносних система заправо донела необичне промене у овом смислу. Коначно, водећи се анализом ставова јавности који су неретко усмерени на благу казнену политику у Србији, аутор поставља питање да ли се примена алтернативних кривичних санкција или условног кажњавања заправо доживљава као вид аболитирања криминалитета. Поред наведеног аутор пажњу посвећује убичајеним проблемима извршења казне затвора, попут депривације сигурности, депривације хетеросексуалних контакта, изложености инфективним болестима, те негативних криминалних утицаја средине.

Једанаесто поглавље посвећено је трошковима извршења казне затвора. Овај аспект анализиран је како у међународном, тако и у националном оквиру. Управо у том смислу аутор детаљно представља статистичке податке везане за пенални систем различитих држава упућујући на доминантна поља оптерећења. Повећање затворске популације, изградња нових установа, проблем рецидивизма, те тенденција одржавања стандарда становања и безбедности намећу се као доминантна подручја у овом смислу. Поред наведеног, пажња се посвећује и националном оквиру, где осим анализе актуелних трошкова, аутор указује на неискоришћеност потенцијала домаћих затвора у економском и производном смислу, те међусобну везу датих варијабли.

Наредно поглавље посвећено је анализи алтернативних кривичних санкција. Наиме, указујући на европске тенденције о растерећу затворских капацитета, аутор анализира легислативни, теоријски и логички оквир алтернативних модела кажњавања. Наиме, упућујући на потребу хуманизације односа према починиоцима кривичних дела, наглашава се социјално рехабилитативна, а не ретрибутивна функција казне. У прилог алтернативном приступу истиче се и превазилажење негативних аспеката боравка у пеналној средини, а пре свега у контексту губитка запослења, одвајања од породице и криминалне инфекције.

Сегментираним приказом посебно поглавље посвећено је класичним супститутима казни затвора. Тако се у тринаестом делу пажња посвећује новчаној казни и адмонитивним кривичним санкцијама. Нарочита елаборација посвећена је новчаној казни, а која наизглед представља решење бројних проблема. Ово се односи на чињеницу да се избегавањем кратких казни смањују број осуђених лица у затворима, смањују трошкови издржавања, уз истовремено пуњење републичког буџета. У прилог овој тези истиче се и статистички приказ казнене политике појединих држава, где се новчана казна значајно учесталије изриче него када је у питању Република Србија. Па ипак, аутор се и на овом месту критички осврће на постојећа легислативна решења, али и социјалне импликације. У том смислу, аутор истиче да новчана казна није индивидуализована и да у неким случајевима, попут извршења кривичних дела против брака и породице носи парадоксалне ефекте. Коначно, осврнувши се на запажања из праксе, указује се на необичну ситуацију у којој се у Србији све већи број лица одлучује за замену новчане казне затворском. Отуда се долази у необичан проблем где је заправо блажа санкција, социјално и економски непожељнија у односу на боравак у затвору.

Наредно поглавље посвећено је правим алтернативним санкцијама. Нарочит акценат у том смислу стављен је на легислативни оквир рада у јавном интересу, те казну кућног затвора. Обе санкције представљене су као новина у домаћем законодавству која је уведена као покушај решења на растуће проблеме националног казнено извршног система. Осим упућивања на законску и подзаконску регулативу и особености наведених казни, аутор закључује да наведене санкције пропуштају кључни аспект, односно не укључују васпитни третман осуђених, већ се он имплицитно подразумева. Управо у том смислу, аутор и предлаже извесна унапређења, а која би наведени облик санкционисања поставили ефективнијим.

Петнаесто поглавље у теоријској елаборацији посвећено је теми приватних затвора. Према дати облик управљања пеналним установама није озаконен у Србији, аутор анализира могуће облике приватизације, те предности и мане оваквих решења. И мада се у литератури често истичу бројне предности вођења затвора од стране приватног сектора, критички осврт упућује на селективност тумачења резултата. Ово се при томе може аргументовати честим постојањем скривених трошкова, селективне статистике, као и специфичним усмерењем приватних затвора ка одређеним деловима осуђеничке популације, ниског безбедносног ризика. Сумарно, аутор износи став сходно коме кажњавање јесте и треба да остане монопол државе. Тек обезбеђење боље финансијске ефикасности могло би се обезбедити бољим менаџментом, као и повољнијим законским оквиром.

Шеснаесто поглавље посвећено је теми криминолошког и пенилошког рецидивизма. Наиме, водећи се сврхом изрицања кривичних санкција поновно вршење кривичних дела нотирано је као витални проблем у контексту сузбијања и спречавања кривичних дела. Подаци који упућују да највећи број кривичних дела почини мањи број учинилаца отуда заправо оправдава интересовање за анализом ефективних мера специјалне превенције. Прегледом студија које се тичу учесталости рецидивизма нарочита пажња посвећује се кривичним делима против имовине, те кривичним делима која се тичу дрога. Управо у том смислу, аутор анализира различите факторе ризика рецидивизма упућујући на мултидетерминисаност криминалног понашања, те бројне посредујуће варијабле. Социоекономски статус, злоупотреба суспензија, контрола импулса, односно психолошки квалитети нарочито се акцентују.

Претпоследње поглавље посвећено је теми условног отпуста лица осуђених на кратке казне затвора. Осим, критичке анализе законског оквира, аутор упућује на бројне мањкавости у погледу интерпретације сврхе самог института. Тако се нарочито критикује полазиште сходно коме условни отпуст представља алат у одржавању безбедности у пеналним установама, те метод трговине утицајем. Додатно, аутор упућује на мањкавости у процени осуђених лица, као и непрецизности критеријума условног отпуштања.

Последње поглавље представља логичан наставак елаборације о условном отпусту, а нотира проблематику третмана осуђених лица. При томе, у датом сегменту наглашава се занемареност концепта преваспитања, те одсуство специјализованих третманских програма. Представљајући различите програмске опције намењене хетерогеној осуђеничкој популацији, аутор инсистира на обавези да затвори поврате статус рехабилитационе установе, а не установе привремене социјалне изолације.

Други део докторске дисертације обухвата више поглавља укључујући дефинисање предмета, задатака, хипотеза и елаборацију методологије истраживања. Пореди наведеног у овом делу рада представљени су резултати истраживања, на дескриптивном нивоу, анализа ставова осуђених и професионалаца, те провера постављених хипотеза.

Коначно, рад садржи закључна разматрања, са даљим истраживачким, легислативним и емпиријским импликацијама.

VI ЗАКЉУЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Сложност постављених хипотеза условила је и сложеност закључака овог истраживања. Они се у том смислу односе како на опсервацију актуелног стања у пеналној пракси, аспекте казнене политике и легислативних решења, тако и на аспекте могућих унапређења постојеће пенилошке праксе. Наиме, добијени подаци о ефективности кратких казни затвора не дају оптимистичну слику о пројекцијама казнене политике у Републици Србији и могућностима заштите друштва од криминалитета. Тако представљено истраживање упућује на високу стопу криминолошког и пенилошког поврата након кратких казни затвора, те малигну алтерацију доживљавања казне затвора. Ово се нарочито односи на тежњу осуђених ка избегавању новчаних казни, те избегавању алтернативних санкција попут друштвено корисног рада. У истом контексту истиче се и запажање сходно коме кратке казне затвора попримају карактер социјалне и здравствене заштите, а с обзиром да једном броју осуђеника обезбеђује боље услове смештаја и лечења него на слободи. варијабле

Када су у питању фактори ризика криминолошког рецидивизма, аутор даје прилично опсежну анализу различитих

Неки од проблема у контексту извршења казне затвора односе се и на саме услове издржавања казне. Ово се најпре односи на захтеве дисциплине, рада и других правила понашања. Тако, се опажа да затвор уистину представља установу која обезбеђује боље услове живота, за један део популације, него што их исти остварују на слободи. Ипак, затвор свакако није установа социјалног старања. Отуда се чини логичним да би ако се лице определило за извршење кривичног дела да би имало где да проведе зиму или да санира здравствени статус, да се ради о битном пропусту социјалних служби.

Тек Центар за социјални рад морао би представљати инстанцу која ће ангажованијим приступом омогућити минимум егзистенцијалних потреба. Уколико данас постоје доступне јавне кухиње, прихватилишта или могућности прибављања гардеробе, питање је зашто неко то не остварује на слободи него чини кривично дело да би исто остварио у затвору.

Према се у претходном контексту не ради о значајном проценту лица, треба имати на уму да нешто већој порцији лица заиста затвор представља рехабилитативну средину. Практично свакодневна искуства су да се бројни зависници приводе на издржавање казне затвора физички оронули, здравствено запуштени, а да по истеку казне једини бенефит остварују кроз петнаест килограма више телесне масе и санираним здравственим проблемима.

Уколико је исто могуће у затвору, питање је зашто се према датој популацији не изричу алтернативне

кривичне санкције или мере безбедности које би кроз строжи оквир контроле обезбедиле у најмању руку исто оно што се спроводи и у затвору.

Проблем ефикасности краћих казни затвора коначно односи се и на сам аспект садржаја извршења. У прилог овоме ваља истаћи прилично необичну појаву да је у Окружном затвору значајан део осуђених био врло задовољан условима боравка у затвореном одељењу, до те мере да нису желели, чак и кад им је то понуђено да буду рекатегоризовани у полуотворено одељење. Ово је при томе прилично необично с обзиром да полуотворено одељење носи шири круг права, као и погодности у смислу квалитета смештаја. Такође, пракса у Окружном затвору је таква да лица која су смештена у затворено одељење, тек изузетно добијају позитивно мишљење Службе за третман у погледу молбе за условни отпуст. Отуда би било за очекивати да ће прелазак у полуотворено одељење бити циљ без могућности алтернативе свих осуђених лица.

Један од закључака у овом смислу најжалост односи се на опажање да функционисање неформалног система и одсуство обавеза осуђених минимизира степен депривације мна издржавању казне до те мере да се квалитет живота осуђеника често и не разликује на нивоу битног у затвору и ван њега.

Премда је депривације слободе јасно основна карактеристика казне затвора, дневна, недељна или месечна рутина осуђеника у животу на слободи или у затвору, не показује драстичне квалитативне разлике. Примера ради, као законом загарантовано право осуђених лица јесте да најмање два сата дневно могу проводити на свежем ваздуху. Тако се у Окружном затвору осуђена лица спровode на „шетњу“ сваког дана, уз могућност коришћења теретане, фудбалског, кошаркашког теретна, као и простора који има травнати покривач, а који је погодан за различите видове рекреације.

Имајући надаље у виду да осуђена лица проводе простор у релативно малим групним собама, прилично руинираног ентеријера, за појмове просечног грађанина, логично би било за очекивати да ће се право „шетње“ максимално користити. Па ипак, ситуација у пракси је другачија. Другачија до те мере да се дешава да по лепом јесењем дану, од седамдесет-ак осуђеника, ово право конзумира мање од десет.

Сумирајући наведено, утисак аутора овог рада, али и других професионалаца ангажованих у различитим затворима у Србији јесте да лица на кратким казнама имају живот који одговара њиховим врло скученим животним перспективама. Груписање, планирање кријумчарења алкохола или дрога, тетовирање, коцкање, грађење статуса у неформалном систему, представљају доминантну активност осуђених како на слободи, тако и на издржавању казне. Тек разлика у овом смислу односи се на ситуациони сетинг и неке обавезе дневног ритма.

Премда претходни наводи делују субјективистички обојени, а што у суштини и јесу, ваља се на овом моменту осврнути на сегмент третмана осуђених лица. Наиме, управо специјално педагошко и психолошко утицање на извршиоце кривичних дела јесте централни сегмент казне затвора. Сама депривација слободе премда има ретрибутивни контекст, може се схватити и само као принудна мера обезбеђења осуђених у програму поступања. Обавеза осуђеног да буде подвргнут третману отуда не би требала да буде упитна, са или без његове сагласности.

Ипак, ситуација у пракси је драстично другачија. Тако се од лица, потпуно нелогично, оставља могућност да изразе сагласност или несагласност са учешћем у реализацији одређених индивидуалних циљева. При томе, узимајући у обзир образовни статус лица на издржавању казне, већина практично није ни способна да појми о каквој врсти садржаја се ради. Надаље, уколико се рецимо ради о лицу које је осуђено за кривично дело против брака и породице или неко друго насилно кривично дело, већина осуђених екстернализује одговорност, сматрајући да проблем заправо лежи у другој страни, односно другом лицу са којим је и био у сукобу. Отуда тражити сагласност од осуђеног, на почетку казне, да учествује у програму који учи некофликтном решавању проблема или менаџменту беса и агресиве, делује потпуно у супротности са очигледном потребом и ставом осуђеног.

Да је наведена ситуација доведена до екстрема сведоче и наводи појединих запослених, а према којима савети службеног надзора Управе за извршење кривичних санкција, јесу такви да су реализатори третмана у обавези да се професионално баве само са оним осуђенима који изражавају жељу и сагласност да „раде на себи“. То практично значи, да уколико у затвор дође вишеструки повратник, извршилац насилних кривичних дела, са јасном психопатском структуром, те уколико исти одбије да разговара са васпитачем, васпитач није у обавези да га до краја казне позива или да се бави проблемом прокриминалних ставова.

Претходни закључци нелогични су из више аспеката. У првом реду поставља се питање шта би било уколико би сва лица у једном павиљону одбила да учествују у третману. Да ли би онда васпитач могао мирно да „преседи“ годину дана, без обавеза у погледу развоја мотивације осуђених? На другој страни, поставља се сасвим јасно питање да ли би одбијање учествовања у програму поступања могло бити схваћено као вид пружања отпора или кршења правила кућног реда, а где би исто морало повлачити дисциплинску одговорност осуђеног.

Да је питање третмана обавезујући концепт који нема алтернативу морало би у коначном бити садржано и у законским одредбама, а пре свега у Кривичном законнику. Тако би члан 46 датог законика морао садржати и допуну којом се одређује да лице које одбије учешће у програму поступања не може бити условно отуштено са одржавања казне.

Као пример који говори у прилог ове потребе може се замислити сценарио у коме лице осуђено за кривично дело недавање издржавања ступи на издржавање казне. Тако се у иницијалној процени, применом Упитника за процену ризика, утврди постојање средњег степена ризика, а на нивоу од 32 бода. Осуђени при томе има уредно владање, није дисциплински санкциониран, редовно и одговорно испуњава радне обавезе. Ипак, поред свих ових елемената који су законом одређени као витални у погледу доделе условног отпуста, осуђени одбија

сваку могућност да разговара о проблему породичних односа, уз агресивне изјаве у погледу бивше жене које упућују на ескалацију ризика насиља у породици.

Сумирајући наведени пример, осуђени је испунио оба услова која су законом одређена као нарочито важна, а у смислу владања и понашања, односно радног ангажовања. Ипак, чињеница да осуђени одбија учешће у третману представља само „друге околности које показују да је у односу на њега постигнута сврха кажњавања“ доводи до могуће арбитрарности и субјективности одлука, а које нису јасно одређене законом.

Вративши се подацима добијеним у овом докторском раду упадљива је чињеница да осуђена лица ипак не одбијају учешће у програму третмана. Међутим, и овде постоје бројни проблеми. Наиме, и поред чињенице да је неко лице потписало сагласност о учешћу у реализацији индивидуалних циљева, исто не мора да значи да је осуђени и учествовао у конкретним радионицама и специјализованим програмима. Заправо, нарочито на казнама у трајању до три месеца, постоји велика вероватноћа да, из организационих разлога, осуђени не буде укључен у наведене садржаје.

Премда је преваспитање или утицање на осуђеног да не врши даље кривична дела од круцијалне важности јасно је да се у значајном сегменту казна затвора своди на просту социјалну изолацију осуђеног. Васпитни утицај у том смислу је више декоративни него суштински, а специјална превенција се тежи остварити кроз очекивање да ће ниво депривације утицати аверзивно на самог осуђеног.

Размере проблема ресоцијализације осуђених овим нису исцрпљене. Наиме, мора се признати да осуђени у затвору у Новом Саду у значајном уделу ипак и учествују у различитим едукативним садржајима. Доживљаји, па и истраживачки закључци појединих васпитача, објављених у научним студијама, јесу да је учешће осуђених у специјализованим програмима вођено интринзичком мотивацијом. Ово практично значи да осуђени добровољно учествују у развоју комуникационих вештина и вештина решавања проблема вођени жељом за унутрашњим развојем, односно развојем личности. Па ипак, разговори са осуђеним лицима, који су обухваћени и овом студијом, дају и другачију перспективу. Тако рецимо у Окружном затвору у осуђеничкој популацији важи пошалица: „Ако желиш ерекцију иди на секцију“.

Наиме, с обзиром на састав васпитача у датом затвору који чине преобладајуће младе жене васпитачи, учешће у едукативним садржајима неретко носи потпуно ишчашену мотивацију. Сексуална депривација, жеља за ругањем, понижавањем, сексизам, психопатске тенденције, рентни карактер, неке су од опажених одлика мотивације осуђених за учествовање у групним моделима рада.

Проблеми и закључци у овој равни нису окончани. Различити аутори наиме покрећу питање да ли су садржаји који су доступни у домаћим затворима заиста прилагођени потребама специјалне превенције, односно спречавању криминолошког рецидивизма. Премда је ово питање врло сложено и отвара потребу анализе из аспекта других тангентних дисциплина, недвосмислено се може закључити да у овој области недостаје стандардизованост и емпиријска провереност. Тако данас практично у затворима за издржавање кратких казни постоји врло разнолика палета корективних интервенција. Ипак, исте немају јасну законом одређену или препознату основу. Заправо, шта ће се и како ће се радити са осуђенима ствар је импровизације и личног стила васпитача.

Не улазећи у питања специјално-педагошке струке или психологије, чини се ипак оправданим да Правилник о третману, програму поступања, разврставању и накнадном разврставању укључи, бар у форми прилога, протоколе или водиче добре праксе у реализацији одређених индивидуалних циљева. Ово би у коначном довело до стандардизације поступања на ниову свих установа, могућности праћења, контроле рада и у коначном, потенцијално подизању ефективности праксе.

Проблеми кратких казни затвора интегришу још неке елементе који практично припадају како оном легислативном оквиру тако и, условно речено, клиничким аспектима рада. Наиме, сама организација живота и права која осуђени конзумирају у затвору прилично су неједнака и нестандардизована, како кроз историју извршења кривичних санкција, тако и међу заводима.

Примера ради, затворено одељење окружних затвора може носити обавезу осуђених да буду униформисани. Ипак, ово је ретко или нигде није случај. Осуђена лица у Окружном затвору у Новом Саду носе своју гардеробу уз јасне социоекономске разлике, као и одређене дисциплинске проблеме који настају у контексту трговине одеће или крађе и отимања исте.

Надаље, с обзиром на право пријема пакета и куповину намирница у кантини установе, осуђени имају минималну депривацију у погледу личних потреба. Ово је наравно опет неуједначно, а у контексту ночаних могућности осуђених.

Коначно, неједнакост у погледу права огледа се и у могућности комуникације осуђених. Тако се рецимо у Окружном затвору налази више телефона који су доступни осуђенима, у одређено време, а како би могли комуницирати са киме желе. Ипак, ова комуникација ограничена је опет финансијским средствима, односно куповином кредитних картица. Отуда је практично редовна ситуација да су богатији осуђеници прилагођени у погледу одржавања контакта са блиским лицима, док они сиромашни, радно неангажовани, без помоћи породице, практично месецима не могу да ступе у контакт са ближњима.

Сумирајући наведено, на питање да ли затвор носи депривацију права и слобода мора се одговорити потврдно. Ипак, о којој мери депривације се ради зависиће у великој мери од доступних финансијских средстава.

Управо у том смислу чини се потребним обезбеђивање униформинијих услова. Одећа, храна, смештај, погодности, јесу елементи који у тоталној утаноци, каква је затвор, морају имати васпитни, а не статусни ефекат. Отуда се чини прилично контрапродуктивним дозволити осуђеним лицима овакве погодности, а без да су их заиста

заслужили.

Ипак, чини се да је законодавац другачијег става. Наиме, до 2015. године, примера ради, лица која су распоређена у В1 и В2 групу, односно затворено одељење, као основно право имала су само један пакет и једну посету месечно. Тек напредовањем у програму поступања осуђени би могао заслужити да му се додели проширено право на број примљених пакета или број посета. Ипак, актеулно решење Закона о извршењу кривичних санкција предвиђа, као основно право, два пакета односно, две посете. Имајући надаље у виду да осуђени може преко различитих манипулација добити пакете и на име другог осуђеног лица, ово практично значи да ће они богати имати неограничено прилив хране, одеће или других потрештина.

Наведена измена закона свакако се чини неоправданом. Заправо, ако говоримо о правима лица на затвореном одељењу, а као двотрећинској већини у Окружном затвору, основна права у виду хране и одеће су обезбеђена од стране државе. Тек пријем пакета и задовољавање ширег круга потреба морало би се заслужити прихватањем учешћа у програму поступања и самом реализацијом индивидуалних циљева. Наравно, наведено не мора имати детаљну законску регулацију, али се мора нормирати на подзаконском нивоу.

Коначни сегмент фактора који се доводе у везу са корективним ефектима кратких казни затвора тичу се самог доживљаја осуђених у погледу тежине изречене затворске казне. Према је ово крајње субјективно, мора се напоменути да је затворски живот прилично другачији него што лаици очекују. Ово се нарочито односи на сегмент дисциплинског кажњавања и одржавања безбедности.

Наиме, најстрожа дисциплинска мера, предвиђена законом јесте упућивање осуђеног у самицу, а у одређеном трајању. Ипак, истраживања спроведена у Новом Саду, од стране других аутора, као и ставови осуђени нотирани у овом раду упућују да заправо дата се дисциплинска мера подноси врло лагодно. Заправо, у неким случајевима она се доживљава пре као погодност него као казна. Примера ради, необјављено истраживање професора Павловића у истом затвору упућује да се дата санкција изриче најчешће у трајању од три дана. При томе, имајући у виду претрпаност затворских капацитета, овакав вид изолације доживљава се као могућност да се осуђени одмори од колектива и да спава у сопственом ритму.

Водећи се упоредно извршним искуствима, како у међународним оквирима, тако и у националним оквирима Републике Србије кроз време, самица се у затвору издржавала тако што је осуђеном било дозвољено да неограничено чита, пише, односно да се дописује уз одговарајуће услове становања у смислу квадратуре, доступности светлости и текуће воде. Ипак, осуђени није могао током дана да спава, осим у време у које је било предвиђено за одмор. Кревет је морао бити намештен, а кршење овог правила се строго кажњавало, укључујући и мере принуде.

Не пропагирајући на овом месту тортуру као „метод лечења“ чињеница је да осуђени у домаћим затворима имају необичан ниво слободе, уз сву слободу да избегавају рад и било какав васпитни програм. Пример у овом контексту јесте да осуђени имају уредно не само кабловску телевизију, него и видео игрице „Sony play station“. Отуда не треба да изненађује да припадници навијачких група, насилници, зависници, радије бирају да у соби играју видео игрице, него да учествују у програму који захтева да евалуирају своје позиције, понашање, постпеналне планове.

Поред свих наведених проблема, а који су више резултат непосредних опажања и квалитативне анализе појединих прикупљених ставова ваља на овом месту изнети и закључке који се тичу непосредније самог истраживачког рада. Према су поједини ризични фактори, њихов значај и методолошка оптерећења детаљније елаборирани у претходном поглављу, доминантни закључак је да данас у Србији не постоје одговарајући стандардизовани сет инструмената за процену осуђених лица. Ово при томе не може бити само интерна ствар психолошке или педагошке струке, већ мора имати јасну везу са свим правним импликацијама које дата процена носи.

У том смислу, представљена провера хипотеза показала је да бројне варијабле које су интегрисне у Упитник за процену ризика заправо не носе очекивани предиктивни потенцијал, односно не могу се довести у статистичку везу са учесталошћу криминолошког и пенеолошког рецидивизма.

Ово при томе има више последица. Тако у првом реду последица непозудане процене доводи до проблема у категоризацији осуђених. Прилично очигледна ситуација у Окружном затвору је да се у затворено одељење смештају лица која у безбедносном смислу не представљају значајан ризик. Ипак, дати проблем није само питање смештаја. Затворено одељење које прихвата највећи број осуђених има и низ ограничења у погледу третмана, међусобног утицаја у неформалном систему, као и могућности тестирања кроз ванзаводска права.

Утврђивање позуданих фактора ризика и формирање прецизних инструмената процене од значаја је не само за интерну категоризацију осуђених унутар завода, већ и за питања упућивања осуђених у одговарајуће казнено поправне заводе. Различити аутори, као и запажања из праксе упућују на то да високоризична осуђена лица, у безбедносном смислу, бивају упућена у заводе неодговорајућег нивоа сигурности. На другој страни, примера ради Казнено поправни завод у Сремској Митровици као завод затвореног типа прихвата велики број осуђеника који су маргиналног безбедносног ризика, а казна им је тек неколико месеци дужа од лица која издржавају казну у Окружном затвору у Новом Саду.

Да је питање процене осуђених од виталног значаја поставља се не само у пенеолошком, већ и у кривичном контексту. Тако рецимо данашње законско решење поставља да суд није у обавези да прихвати мишљење завода о владању и понашању осуђеног као одлучујуће у погледу молбе за условни отпуст. У том смислу долазимо до парадоксалне ситуације да суд и тужилаштво, које чине правници без специјализованих знања у

предиктивном контексту, оцењују, на непознатим критеријумима, да ли се осуђени поправио или не. При томе, за разлику од рецидивно малолетничког законодавства које предвиђа да ће се надзор над извршењем васпитне мере обављати суд, ценећи остварености васпитног напретка, суд (првостепени/жалбени) нема никакав контакт са осуђеним током издржавања казне. Не постоји практично никакав обавезујући периодични извештај, нити анализа ма које врсте када је у питању осуђени. Отуда, ако препоруке завода нису обавезујуће, сасвим је упитно на основу чега суд донесе одлуку по молби за условни отпуст.

Такође, премда се законским иземенама предвиђа активнија улога Судије за извршење исти, сходно актуелним решењима представља само практично надзорни орган који се бави заштитом права осуђених. Ипак, истим легислативним оквиром се не предвиђа никаква супервизијска функција, а у смислу остварености напретка и сврхе извршења кривичних санкција. Тек сарадња Судије за извршење, који најмање једном у 6 месеци има обавезу да посети осуђена лица и кривичног суда не постоји, а у наведеном контексту.

Не спорећи ни у једном делу право суда као неприкосновене инстанце која суди и пресуђује, чини се да се актуелним приступом неоправдано минимизира значај криминолошких, пенолошких или генерално форензичких знања и експертиза. Наиме, прихватањем ових елемената могло би се наћи решење и контексту одмеравања казни и казнене политике. Примера ради у САД право суда да донесе одлуку у погледу кривице осуђеног је неспорно. Ипак, када је у питању одмеравање казне о истој се одлучује у сарадњи са специјализованом инстанцом која врши процену осуђеног, а у смислу васпитних потреба и извесности рецидивизма.

Да је наведено врло важно у погледу изрицања казни сведоче прилично необични случајеви из наше казнене праксе. Премда примери који се тичу кратких казни затвора не осликавају сву тежину наведеног проблема, ваља указати на случај где је лице више пута осуђивано на казну затвора због извршења кривичног дела силовања и сваки пут би било кажњено казном у трајању од 5 година. При томе, не само да суд није искористио горње партиције законом запређене казне, већ се поставља питање из којег разлога није начињена стручна процена потенцијала казне у смислу васпитне корекције, те одређивања дужине казне у односу на субјективни однос учиноца према кривичном делу, жртви и новим кривичним делима.

На крају, по истеку казне, Служба за третман у Окружном затвору форира документ под називом „Завршна оцена о владању и понашању осуђеног током издржавања казне“. Дати акт представља сажетак динамике извршења казне, пенолошке карактеристике осуђеног, податке о дисциплинском санкционисању, награђивању, као и податке о односу осуђеног према кривичном делу и постпеналним плановима. У финалном, акт се завршава оценом поступајућег васпитача у погледу извесности социјалне реинтеграције осуђеног и вероватноће криминолошког, односно пенолошког рецидива.

Премда у овом истраживању није спроведена статистичка анализа у датом смислу, упадљив закључак је да практично у свим случајевима лица који издрже казну без условљавања исте, а нарочито у свим случајевима када су иста распоређена у затворено одељење, Служба за третман даје негативну пројекцију. Ово практично значи да професионалци након изречене казне практично признају да на осуђено лице није остварен одговарајући утицај, односно да се исти није поправио у довољној мери да се са правом може очекивати да на слободи неће вршити нова кривична дела.

Заправо, овако формулисани извештаји јасно сведоче да сврха извршења кривичних санкција и изречена казна не остварују ефекте специјалне превенције у складу са постављеним циљевима.

Сумирајући све наведено, јасно је да постојећи систем извршења кривичних санкција, а нарочито извршења кратких казни затвора, трпи битне мањкавости. И мада у стручној, али и лаичкој јавности већ више од једног века провејава теза да заправо на криминалце ништа не делује, овакав став се чини неоправданим.

Казна затвора је била и јесте и даље најстрожа кривична санкција. Ипак, да би иста остварила ефекте законска одређења и поставке пенолошке науке не могу бити само ствар естетике. Спровођење идеје сврхе кривичних санкција, сврхе казне затвора, идеја ресоцијализације, третмана, постпеналног прихвата не може се завршити на писаним извештајима који задовољавају формалну форму.

Премда се у литератури термин ресоцијализације често истиче као застарео, заправо он осликава сву ширину захтева који се постављају како пред осуђеног, тако и пред службе које се ангажују на овом путу.

Данас се стиче утисак да се извршење кривичних санкција у највећој мери оптерећује правима осуђених, антидискриминационим тенденцијама, заштитом од тортуре и сличног. Правни механизми заштите права осуђених разрађени су до екстрема. Примера ради осуђени уколико није задовољан одлуком васпитача, као професионалца који спроводи третман има право да се поднеском жали, начелнику службе, управнику завода, судији за извршење, директору Управе за извршење кривичних санкција, Омбудсману, па и Међународном суду за људска права у Стразбуру.

И мада се права осуђених ни једном моменту не релативизују, поставља се питање, која је „жалбена инстанца“ друштва и оштећеног у кривичном делу, ако осуђени не жели да учествује у програму третмана, уколико не може да надокнади штету начињену кривичним делом или сасвим јасно носи опасност понављања кривичног дела.

Казнена политика и казна затвора као симбол казнено-извршног права морају интегрисати мултидисциплинарни систем знања и специјализација. Ретрибутивни карактер, депривација права и слобода отуда не морају се схватити само као негативни, нехумани аспекти казне, већ као „шок терапија“ на кратким казнама који чини основ аверзије код осуђених.

Такође, актуелна ситуација упућује да Служба за третман представља данас сегмент извршења са

циљевима који недовољно усвајају основе пенолошке науке. Ипак, ово и не треба да чуди с обзиром на прилично необичну ситуацију у погледу професионалне структуре запослених. Наиме, данас је немогуће замислити да се оде у Дом здравља код лекара који није дипломирао на медицинском факултету, или пред судом имати обавезну одбрану од стране адвоката који није дипломирао на неком од правних факултета.

Ипак, када је у питању структура образовања запослених у Служби за третман ситуација је потпуно другачија, и то до апсурда. Тако рецимо, не само у Окружном затвору у Новом Саду, специјализованне програме и васпитни рад са осуђеним лицима спроводе лица која у свом образовању никада нису имала помен речи затвор, криминал, казна. И мада се некада ради о помажућим, социјално орјентисаним професијама или професијама које имају неку везу са васпитањем, сасвим је јасно да школски педагози, професори разредне наставе немају специјализована знања која се очекују у овом контексту.

Тек да је ситуација у пракси и драстично тежа говори то што се заправо у извршењу данас запошљавају професори географије, социолози, професори физичке културе, дипломирани филозофи, а од којих се очекује да процењују осуђене, спроводе третман или да подносе извештаје судовима о остварености сврхе изречене казне.

Имајући у виду проблеме у организацији рада и живота осуђених, сву сложеност организације рада Службе за третман и Службе за обезбеђење, нарочита пажња мора се посветити и постпеналном сегменту.

Наиме, премда је јасно да економска оптерећења државе лимитирају могућности инвестирања у дати сегмент помоћи, чини се да се превиђа да је управо извршење неефективних казни најскупља интервенција државе. Тек улагањем у моделе рада који остварују пројектоване циљеве, могуће је очекивати редукцију криминалног рецидива и остваривање како специјалне, тако и генералне превенције.

II ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Анализа и тумачење резултата истраживања је јасно, студиозно и оригинално. Стручна и научна анализа обухвата све кључне аспекте од значаја за проблематику истраживања. Истраживање ефективности кратких казни затвора карактерише потребан квалитет у садржинском и структурном смислу, али и у погледу стила и јасноће излагања.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме
Дисертација је написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе
Дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци
Кандидат је у својој докторској дисертацији темељно обрадио ефективност краткотрајних казни затвора. Ради се о теми, о којој је у српској литератури писано веома мало. Потврда да је кандидат систематично обрадио тему рада проистиче из коришћене литературе у виду монографских научних радова, уџбеника, зборника радова, научних чланака и студија, као и домаћих и страних законских прописа и судске праксе, која подразумева велики број референци.

Оригиналност и допринос докторске дисертације се огледа у томе што ће иста бити незаобилазно разматрана и коришћена у будућности, било да се ради о правној теорији, посебно у новим законским решењима и код примене у пракси, тако да ће постигнути резултати отклонити недостатак знања и практичних решења у циљу што боље ефективности краткотрајних казни затвора.

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања
Дисертација не садржи недостатке

IX ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

Имајући у виду предмет и циљ докторске дисертације, значај и актуелност истраживања, његов обим и домет, као и методолошки приступ истраживању, њен хипотетички оквир и потврђеност хипотеза, као и научни допринос теорији и пракси, Комисија предлаже Наставно-научном већу Правног факултета за привреду и правосуђе у Новом Саду да прихвати Извештај о позитивној оцени докторске дисертације кандидата **Гвоздена Гргура**, под насловом „Ефективност кратких казни затвора“ и предложи Сенату Универзитета Привредна академија у Новом Саду да се исти усвоји и одобри јавна одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф. др Александар Бошковић

Проф. др Зоран Павловић

Проф. др Милош Марковић

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.

